

OCZYWIŚCIE (69) *av*

o oraz e jasne.

Sł stp: *oczywiście, oczwiście, Cn notuje, Linde bez cytatu.*

1. *Bezpośrednio, osobiście, we własnej osobie; facies in faciebus PolAnt; demonstrative, (suis) oculis Cn (52)* : *RejWiz* 154v; *Pan Bog* *oczywiście* mowił z wami/ ná oney gorze [*Facies in faciebus locutus est Dominus vobiscum in monte*] z poľrrod ognia. *BibRadz Deut* 5/4; *RejAp* 33, 116v; *RejPos* A4, 135v, 238v, 239 [2 r.], 262v; *RejZwierc* 15v, 201v; *iż* *fi* *my* *Chriřtiani* *Bogu* *řprzećiwiamy*/ *gdy* *ták* *zacnego* *męźá* *Boźego* *Moyźeřzá*/ *z* *ktorym* *Bog* *oczywiście* *mawiał*/ *odrzućamy* *CzechRozm* 103; *WujNT* 114; *SarnStat* 875.

Połączenie: »sam (...) *oczywiście*« [*szyk 11:1*] (12): *RejKup* P; *Nákoniec* *řam* *oczywiście* *do* *niego* [*miasta Jeruzalem*] *przyřć* *á* *řřćpić* *raczył*/ *przyniořł* *řzy* *mu* *ono* *wdzyęćzne* *pořelřstwo* *od* *Bogá* *Oyczá* *řwego* *niebieřkiego* *RejPos* 196v, A4v, A6, 9, 77v, 81, 239, 329v; *Naprzod* *co* *řie* *tknie* *bluźnierřtw*: *tych* *nigdy* *X.K.* *od* *nas* *nie* *řlyřzał*/ *ktoremuby* *pewnie* *przyřtał* *řzeczy* *tylko* *prawdźiwe* *mowić*: *ktorychby* *řam* *oczywiście* *doznał*/ *y* *řam* *w* *vřzy* *řwe* *řlyřzał* *CzechEp* 54; *NiemObr* 30; *Niechćá* *ná* *řobie* *vznáć* *przypadku* *tákiego*. *Táić* *tęź* *tęgo* *niechćę*/ *ořtátnie* *przed* *wámi*/ *A* *báďćie* *mi* *řwiáďkámi*/ *oczywiście* *řámi*. *GosłCast* 33.

W przeciwstawieniach: »przez [*kogo*], *zaocznie* ... (sam) *oczywiście*« (6): *A* *ták* *iźby* [*Pan*] *co* *rychley* *dopełnił* *tych* *ořiáďłóći* *řwych*/ *nie* *tylko* *przez* *piřmá*/ *nie* *tylko* *przez* *Proroki* *ábo* *przez* *Anyoły*/ *ále* *řam* *oczywiście* *řřćpić* *raczył* *RejPos* 329v; *Rok* *wřzelákim* *pozvem* *zawity* *ma* *byďź* *řkłádan* *przed* *czálem* *ná* *řády* *główné*/ *wyřzey* *náźnáćzoné*/ *ták* *záocznie*/ *iáko* *oczywiście* *zá* *řzeřć* *niedźiěl*. *SarnStat* 873, 875 [3 r.], 1181.

W charakterystycznych połączeniach: *oczywiście* *doczekać*, *doznać*, *mowić* (*mawiać*, *rozmowy miewać*) (4), *przynieřć*, *przysłuchawać się*, *przyřć*, *w uszy swe* *uřłyszeć*, *wřřćpić*, *zřřćpić* (6).

Zwroty: »być *oczywiście*« = *we własnej osobie* [*szyk zmienny*] (2:2) (4): *RejKup* P; *wiem* *iź* *gdj* *tu* *był* *řam* *oczwiście* *ná* *ziemi* *w* *moźnořci* *Bořtwá* *řwoiego*/ *iź* *mu* *tho* *był* *bárho* *łáćno* *wćzynić*/ *á* *tęgo* *dyabłá* *ták* *niřćzyć* *RejPos* 77v; *RejZwierc* 112v; *NiemObr* 30.

»objawić się, *zjawić się* *oczywiście*« [*szyk zmienny*] (1:1): *go* [*Boga*] *iednáć* *znáć* *ináćzey* *nie* *moźemy*/ *iedno* *tháć* *iáko* *řie* *nam* *obiáwił*/ *ćzęřćiá* *oczywiście*/ *ćzęřćiá* *teź* *tylko* *powiedáiąc* *o* *řobie* *w* *piřmie*. *SarnUzn* C4v; *s* *pořtánowienia* *Bořtwá* *onego* *w* *TROYCY* *iednego* *vpewnionych* *y* *pořtánowionych*/ *iuz* *pothym* *oczywiście* *řie* *ná* *řwiáć* *zyáwić* *á* *okázáć* *raczył*. *RejPos* 324.

»*oczywiście* *ogłáďáć*« = *na własne oczy* (2): *racz* *nas* *miłóćiwie* *ktemu* *przywieřć* *abych* *my* *to* *řobie* *wyřłuzyli* *abychmy* *wzdy* *kiedy* *oczywiście* *ogłáďali* *onego* *řyna* *twęgo* *RejPs* 121; *RejPos* 154.

»*oczywiście* *patrzeć*, *przypatrzeć się*« = *widzieć na własne oczy* (3:2): *Máćz* 103c; *RejPos* 9; *Stęfan* *vmieráiąc*/ *á* *iáko* *by* *iuz* *w* *záchwyceniu* *nieiákim* *bęďáć*/ *á* *ná* *Chriřtuřá* *iuz* *oczywiście* *páćrząc*/ *to* *mowił*. *CzechRozm* 198; *CzechEp* 177; *ReszHoz* 125.

»*oczywiście* *ukazać*, *okazać się*« [*szyk zmienny*] (1:2): *Prorok* *tulřy* *zebrániu* *ludzkiemu* *iź* *řie* *pan* *Bog* *miał* *wkázáć* *oczywiście* *zrozumiawřly* *vpadęć* *ludzki*/ *á* *przywieřć* *ćzłowieká* *ku* *wřřemu* *dobremu* *zá* *odkupieniem* *řwoiem*. *RejPs* 96; *RejAp* 32v; *RejPos* 34v.

praw. »oczywiście przyznać, zeznać« (1:2): pan Viernoss bendzie vinien we Srode blyssą przeth swiãtkamy przisslemy stanãcz w Varssewie v Act Grodzkich a tam othstempvyãcz powiathu swego oczywyscie seznacz.y poczwierdzicz the vgođe *ZapWar 1550 nr 2665, 1550 nr 2665; MetrKor 61/224.*

»oczywiście widzieć« [szyk zmienny] (5): *RejPs 87v, 108; pewnie wiedz/ że iest pełno niebo/ Pełne wŹytki obłoki/ łtworzenia dziwnego. Ktorych ácz oczywiście nigdy nie widamy/ Ale ich łkutki dziwne pewnie częłto znamy. RejWiz 115; A widząc Gedeon iż to był Anioł Pánłki rzekł/ Ach Pánie Boże czemużem widział Aniołã Pánłkiego oczywiście [vidi angelum Domini facies ad facies]. BibRadz Iudic 6/22; RejPos 321.*

2. *W widoczny sposób, wyraźnie; aperte, dilucide, oculitus, palam, perspicue, plane Mącz (17) : LubPs R6v; Palam mentiri, Ocziwiście łgãć. Mącz [273]a, 244d, 259c, 406b; A nowy Tełtãment iuż y łynã z oycem oczywiście Bogiem wyznawa: ále o bołtwie duchã ielzcze nie tãk przełtronne wywody ma CzechEp 220.*

W połączeniach szeregowych (2): Aperte adverbium qualitatis, Iãwnie/ widomie/ yãłnie/ ocziwiście Mącz 278d; chocia y iuż iãłnie/ iãwnie/ á oczywiście widzimy łprzełciwnã rãdę/ nãukę: á nie inãczye iãko oblicznã rozmowę Pánã łwego/ iż tãk źle/ iż tãk iest przełciw woley iego RejPos 230.

Zwroty: »oczywiście palcem ukazać« [szyk zmienny] (3): Gdyż go im iuż on Jan s. á on głos wołãjący nã pułzczy/ ktory im też obiecan był/ iãwnie á iãłnie obwołãł y opowiedzyl: nã ołtãtek y pãłcem oczywiście vkazał RejPos 196v, 12, 321.

»oczywiście widzieć« [szyk zmienny] (4): twoię tę z wierzchność nad włfe ine zwierzchnołci widzimy oczywiście byc przelozonã *RejPs 142v; BielKron 244; RejPos 150v, 230.*

Szeregi: »jałnie a oczywiście« (1): [Pan nasz] iuż nam miał iãłnie á oczywiście okãzãć wŹytki zwody á obłędliwołci łwiãtã tego. RejPos 188v. [Ponãdto w połączeniach szeregowych 2 r.]

»jãwnie a oczywiście« (2): Duch łwięty [...] wam okaże czego wy zrozumieć nie możecie. Co potym iãwnie á oczywiście widzieli Apołtołowie/ y inych wiele ludzi/ iãko w ogniłtych ięzykoch nãd głowãmi łwemi *RejPos 150v, 202. [Ponãdto w połączeniach szeregowych 2 r.]*

»znacznie i oczywiście« (1): izali łię tho nie dołyc znãcznie/ y oczywiście w Krolełtwie Antychryłtowym pokãzuie? Ktory zãkon/ y vłtãwy Boże przemienia/ przydawãjąc/ y vmnieyłzãjąc *NiemObr 170.*

Cf OCZYWISTNIE, OCZYWISTO, OCZYWIŚNIE